

Eredményes évet zártunk

Interjú Rosta Gyula vezérigazgatóval

Gazdaságilag és szakmailag is elégedett a 2016-os évvel Rosta Gyula vezérigazgató, az elmúlt évekhez hasonlóan a társaság teljesítette a kitűzött célokat.

– **Mi jellemezte az idei évet általánosságban? Ugyan még egy hónap hátra van a naptári esztendőből, de az eredmények már látszanak...**

– A 2016. évi árbevétel gyengébb forintárfolyamon terveztük, de már most úgy látjuk, hogy a megvalósult árfolyamon is tudjuk hozni a betervezett eredményt. Szakmai szempontból a kitűzött feladatokat teljesítettük, egy komolyabb időjárás problémával kellett szembenéznünk: a csemetékben a kései fagy 10 százalékos körüli kárt okozott. Ennek pénzügyi vesztesége elhanyagolható, a fagy nyoma inkább a csemete minőségében jelentkezett. Egyébként a tenyésztési év az erdő szempontjából – a fagyot leszámítva – kifejezetten jónak mondható, az erdők pedig szerencsére ezt is kiheverték az év folyamán.

– **Minden évben központi kérdés, hogyan sikerül a makkgyűjtés, hiszen meghatározó szerepe van a következés év erdőszítésében.**

– 2016 őszén érdeinkben bükkből kiváló, kocsánytalan tölgyből jó, kocsányos tölgyből gyenge makktermés volt. Saját gyűjtésből és vásárlásból, bükkből és kocsánytalan tölgyből megfelelő, kocsányos tölgyből elegendő mennyiséget lehetett a csemetekertekbe elvethetni ahhoz, hogy biztosított legyen az erdőfelújítás csemeteszükséglete az elkövetkező egy, illetve két évre. Ezenfelül kocsánytalan tölgyből sikerült biztosítani az erdőfelújítás teljes igényét is.

– **Fahasználat és fatermek-értékesítés szempontjából milyen évet zárhat a cég?**

– A fakitermelések szintén a vártak megfelelően alakultak. Az idei évi teljesítmény körülbelül 380 ezer nettó m³ körül várható, amelyből még mindig jelentős mennyiséget képvisel a lucfenyő szűkáfelszámolása. Az előző években végrehajtott nagyobb ütemű lucfenyőtermelésnek köszönhetően a 2013. év eleji közel 1400 hektáros lucfenyves 2016-ban 700 hektár alá csökkent. Az utóbbi évek csapadékosabb időjárásának köszönhetően a szűkárósítás üteme is lassult. Az év során nem jelentkeztek faanyag-értékesítési problémák, a termelt fatermek folyamatosan eladható volt, szinte minden választékban. A választékszerkezet és az átlagárak egyaránt javultak. Az idei évre kitű-

zött ágazati árbevétel ennek eredményeként várhatóan teljesíteni fogjuk.

– **Hogyan alakultak az idei év vadászati eredményei?**

– A szentpéterföldi trófeaszemlén elhangzottak alapján is elmondhatom, hogy a vadászat összességében kiváló eredményt hozott. Jelenleg a társasvadászatok előtt állunk, az előrejel-

mennyiséget – egyrészt, mivel ebben az időszakban kevésbé nedves a faanyag, másrészt akciós áron juthatnak hozzá –, mégis sokan vannak, akik az utolsó pillanatra, a fűtési szezon kezdetére hagyják a vásárlást.

– **Melyek voltak a társaság legfontosabb beruházásai ebben az évben?**

– Ugyan a kivitelezés visszanyúlik 2015-re, mégis az egyik kiemelkedő fejlesztésünk az obornaki Nyitnikék Erdei Szálló volt, melyet áprilisban, a

zések szerint vélhetően ott is jó területek lesznek. Ennek számos összetevője van a vadászati szaporulaton kívül; sokat nyom a latba, hogy milyen telünk lesz: ha enyhe, latyakos, akkor kevésbé számíthatunk megfelelő eredményre, ha hidegebb, akkor az időjárás nekünk fog dolgozni.

– **Már évek óta részt vesz a Zalaerdő Zrt. a szociális tűzifa programban, a visszajelzések pozitívak az önkormányzatok részéről. Változott-e valami a korábbi időszakokhoz képest?**

– A kiszorgálandó mennyiség a tavalyihoz képest nőtt, idén 5600 m³ fára érkezett igény. A pályázaton nyert 171 önkormányzat közül november végéig 151 jelezte vásárlási szándékát a Zalaerdő felé. Szokásainkhoz híven igyekszünk a megadott határidőn belül teljesíteni a kiszállítást. Ahogy az elmúlt években a zalaiak már megszokhatták, idén is volt tűzifaakció a nyár folyamán, s bár mindig elmondjuk, hogy ilyenkor érdemes megvásárolni a télre szükséges

Föld napján adtunk át ünnepélyes keretek között. Az indulási év az elvárásainknak megfelelően alakult, tavasszal és ősszel számos óvodás és iskolás csoport vette igénybe az erdei iskola szolgáltatásait, s ezek közül néhány itt is aludt. Nyáron a táborainkat már kivétel nélkül bentlakással tudtuk szervezni. A másik legfontosabb beruházásunk a Pusztamagyaródi–Szentpéterföldi feltárolóút-hálózat felújításának első üteme volt, melynek során 4860 méter hosszúságban újítottunk fel erdészeti feltárolóútakat. (Erről az Útfelújítás Szentpéterföldön c. cikkben olvashatnak bővebben – a Szerk.)

– **Újabb elismeréssel is gazdagodott a társaság, ami a közjólétet illeti.**

– Igen, nemrégiben vehettük át az OzoneNetwork televízió által alapított Ozone Zöld-díjat, melyet olyan magánszemélyek, gazdálkodók, illetve társadalmi szervezetek kaphatnak meg, akik példaértékű projekteket valósítanak meg a környezetvédelmi innováció területén. (Folytatás a 2. oldalon.)

Fotó: Morvai Szilárd

Erdővarázs

Családi nap az állami erdőgazdaságokkal

Az erdők varázslatos világába kalauzoltuk el szeptember 9–10-én a budapesti Szabadság térre érkező több ezer érdeklődőt, akik a 22 állami erdőgazdaság közös családi napjára látogattak el. A rendezvény hagyományteremtő céllal dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter kezdeményezésére – az Országos Erdészeti Egyesület szervezésében – jött létre idén első alkalommal.

„A rendezvény fontos küldetése, hogy a hazai erdő- és vadgazdálkodás eredményei, a közjót szolgáló fejlesztések és beruházások minél több emberhez eljussanak. A kormány célja, hogy minél többen megismerjék nemzeti kincseinket, erdeinket, rálássanak a mai magyar erdőgazdálkodás kihívásaira, találkozzanak az erdőkért élő és ott dolgozó szakemberekkel, az erdészekkel is” – mondta megnyitójában az agrárminiszter. A két napos rendezvényen erdész szakemberek 11 sátorban mutatták be az állami erdőgazdaságok tevékenységét, társadalmi szerepvállalását az érdeklődő gyermekek és családok számára. Minden tematikus sátorban két-két erdőgazdaság tartott az erdészeti erdei iskolák pedagógiai programján alapuló színvonalas bemutatót egy-egy fontos erdészeti tevékenységről. A természetvédelem, az ökoturizmus, az erdei növény- és állatvilág, az erdők ehető kincsei, az erdész különleges munkája, az erdei vasutak és az erdészeti erdei iskolák mind-mind megkezdtek az interaktív foglalkozásokon.

Társaságunk a SEFAG Zrt.-

vel közösen a Vadkaland elnevezésű sátorban vadgazdálkodás, erdő és vad, erdei állatok témakörben szervezett játékos programokat az érdeklődők számára. Az állatpreparátumokkal,

(Fotó: Túri János)

fényképekkel feldíszített sátorban a látogatók többek között kézbe vehették az agancsokat, szarvakat, kvízzjáték keretében próbára tehetők tudásukat, kirakózhattak, szalvétatechnikával díszíthettek kavicsot, megismerhették az állatcsaládok tagjainak elnevezéseit, újrafelhasznált anyagokból készült társasjátékokkal szórakozhattak.

Az első napon több mint ötszáz regisztrált kiskisikolás látogatót el osztályával a rendezvényre, szombaton pedig első-

től, gyermekek és szüleik egyaránt nagy igyekezettel, örömmel vettek részt a foglalkozásokon. Az állami erdészeti társaságok közjóléti szerepvállalásának ilyen módon való bemutatására Budapest belvárosában eddig még nem volt példa, de a rendezvény sikere azt mutatja, hogy egy hiánypótló esemény valósult meg a Szabadság téren, és jövő szeptemberre is meghívót kaptunk a második Erdővarázssra.

Fürrné Kinsztler Anita

Pályaavató verseny Sohollárban

Az augusztusi vadásznapon társaságunk egy új löteret avatott Sohollárban. A löter egy olimpiai skeetpályából, és a hozzá szervesen kapcsolódó bolygótrap-pályából, valamint egy korongvadászpályából áll, ahová olasz MATTARELLI-gépeket építettek be.

A sörétes pályák mellett egy 100 méteres, két lövész golyós pálya is létesült, melyen nagy kaliberű golyós fegyverek is használhatóak. A löter gyakorló-, oktatólövészeti, vadászvizsgára való felkészítés és versenyek lebonyolítására egyaránt alkalmas.

A pályaavató Göcsej Kupa lövészverseny 2016. október 15-én

37 fő részvételével rendeztük meg. A kétszer 25 korongos megmérettetésen az alábbi eredmények születtek:

Egyéni verseny:

1. Siffter Géza 47 találat
2. Gróf Jácint 46 találat
3. Bándoli Miklós 44 találat

Csapatversenyben a Noszlopiak voltak a legjobbak, a Pályaépítők és a 3T csapatát

megelőzve. A versenyt a BLASER Hungária Kft. támogatta, valamint biztosított lehetőséget a Blaser F16-os sörétes fegyverek kipróbálására.

2017-ben a sohollári pályán a Göcsej Kupa mellett a vadásznapot megelőző hétvégén egy vadásznapi lövészverseny megrendezését tervezzük, melynek győztesei az évadnyitón, ünnepélyes keretek között vehetik át a díjakat.

A löter természetesen minden érdeklődő előtt nyitva áll, a bérleti feltételekről a zalaegerszegi erdészethnél lehet tájékozódni.

Gróf András

Eredményes évet zártunk

Interjú Rosta Gyula vezérigazgatóval

(Folytatás az 1. oldalról.)

Erre a díjra a Zakatoló Erdészeti Erdei Iskolával, a zala-karosi Csiga-túra tanösvénnyel, a nagykanizsai erdei tornapályával, valamint a Bajcsai Csemetékertben található nap-elemes kiserőművel pályáztunk, melyek hűen tükrözik környezeti szerepvállalásunkat. (Erről a Bronzermesek lettünk c. cikkben olvashatnak bővebben – a Szerk.)

– **Mit vár a következő évtől, milyen tervekről lehet már most tudni?**

– Az elmúlt évihez hasonló tervezési metodika szerint gondolkodunk mind szakmailag, mind gazdaságilag. A fakitermelésben elképzelhető mennyiségi csökkenés, ennek oka pedig az, hogy jelentősen le-

csökkennek azok a lucos termelések, amelyek az elmúlt években a vágástervünk jelentős részét adták. Várunk arra a pályázati kiírásra, melynek kapcsán a vállalkozók számára lehetőség nyílik az erdészeti géppályázatokon való részvételre. Szeretnénk, hogy – amennyiben ez megvalósulhat – a segítségünkkel saját tulajdonú gépekhez jussanak, mert ez egyfajta stratégiaváltást is eredményezhet. Közjóléti elképzeléseinket tekintve két nagyobb fejlesztést szeretnénk kiemelni. Az egyik a Mura-program, melyről még folynak az egyeztető tárgyalások, de anynyit szeretnénk mondani, hogy a tervek között szerepel a Csömödér–Szentpéterfőldé közötti vasútvonal felújítása, me-

lyet szeretnénk személyszállítási forgalomra alkalmassá tenni. Továbbá szintén ebben a programban valósulna meg a kistolmácsi szakasz meghosszabbítása a horgásztóig, valamint útfelújítások, gőzmozdony-felújítás, egyéb kocsik felújítása. A másik célunk a nagykanizsai Csónakázó-tónál található kilátótorony felújítása, amelyre a megírsult közbeszerzés miatt nem került sor idén.

– Ezúton szeretném megköszönni minden kedves Kollégának és tisztelt Partnereinknek egész éves kitartó és szorgalmas munkáját! Kellemes karácsonyi ünnepeket, eredményes, nyugodt, boldog új évet kívánok!

Steyer Edina

Szarvasbőgés és trófeaszemle

A 2016. évi szeptemberi szarvasvadászat sikere meghatározó volt a vadgazdálkodási ágazat eredményét tekintve. Mint minden évben, úgy az idén sem késett a természet órája, augusztus második felében már meg-megszólt egy-egy bőgő bika a nyár végi éjszakában.

Ez alkalommal talán néhány nappal korábban indult, majd szeptember 10–15. körül volt a legélénkebb a szarvasbőgés. A hónap elején még nem sikerült vadasházainkat mindenhol megtöltenünk vendégekkel, ráadásul közülük néhányan trófea nélkül távoztak. Kérdéses volt, hogy szeptember végéig lesz-e egyáltalán 140–150 darab gím-bika elejtéséhez szükséges számú vendégvadászunk. Hála munkatársaim jó hozzáállásának és jó szervező-készségének, sikerült több

közepén kedvező volt az időjárás alakulása is. Bár napközben a hőmérséklet 28 °C-ig emelkedett, éjszaka mindig lehűlt 10 °C alá. Jelentősebb csapadék nem volt, így a területek megközelítése sem okozott nehézséget. A kiegyenlített időjárás mellett a vad kevésbé változtatta mozgásterét, megtartotta bőgőhelyét. Szeptember végéig 169 gímagancsot vettünk el bírálatra. A legnagyobb trófeájú bika a bánokszentgyörgyi erdészethél szeptember 11-én esett Dobó Béla hiva-

előtti réten. Az ideai terítékünk-ből 24 darab arany-, 44 darab ezüst- és 44 darab bronzminősítést kapott. Rendkívüli eredményben volt részünk, amikor az elmúlt 10 év átlagát felülmúló agancsokat szemlélhettük. Az átlagsúly 7,18 kg/db, az éves átlagsúly 8,59 kg/db értéket ért el. A súlyok meghatározásánál majdnem mindenki csodálkozva állt a feliratok látán, mert szinte kivétel nélkül alábecsülték azokat. A kiállítás-son bemutatott 122 darab agancs fényképeit és bírálati lapjait a 15. trófeakatalógusunkban foglaljuk össze, melynek megjelenése a következő év elejére várható.

Munkánk talán egyik legnagyobb elismerését jelenti, hogy a jövő évi szeptemberi szarvas-

Trófeaszemle

(Fotó: Pintér Csaba)

olyan vendéget találunk, aki csak épp az utolsó napokban döntötte el, hogy gím-szarvasra szeretne vadászni, vagy más-hova jelentkezett, de nem járt sikerrel. Voltak, akik a lekötött 1 darab helyett, 2–3 bika elejtésére is vállalkoztak. A hónap

tásos vadász kíséretében. Súlyja 13,54 kilogramm, CIC pontszáma 245,43 volt.

2002 óta hagyományosan megrendezzük trófeaszemléket, melyet ebben az évben október 14-én tartottuk a Szentpéterföldi Vadasház

vadászati lehetőségéből 70 darab elejtésére már most előjegyzéseket kötöttünk, sőt 2018 szeptemberére is van már jelentkezőnk. Mert az a jó vendég, aki visszajön!

Pál Tamás
vadászati felügyelő

Halaszthatatlan a korszerűsítés

A Lenti Fűrészüzem aktuális kérdései

A Zalaerdő Zrt. 4. sz. Lenti Erdészetihez tartozó Lenti Fűrészüzemről 2013 előtt megjelent cikkek a fejlesztésekben elért eredményekről szóltak. Ha megnyitjuk a vállalat honlapját, láthatjuk a Magyar Termék Nagydíjat, melyet elsőként 2014-ben a Lenti Fűrészüzemben előállított LENPELL keményfa pelletért kaptunk meg. Olyannyira értékelte a zsűri ezt a terméket, hogy a Klímabarát Nívódíjat is a LENPELLNEK ítélte abban az évben. Mint a címből kitűnik, most az aktuális kérdésekről írunk, de a bevezető után az ideai termelés jellemző adatairól is rövid tájékoztatást adunk.

Fafeldolgozás

A fűrészáru-termelést Lenti-ben a Kerkavölgye Faipari Rt. 1923 májusában kezdte meg. 1970-től az üzemet már a Zalaerdő Zrt. jogelődje működtette. Jelenleg összesen 16.000 m³ rönköt dolgoz fel az üzem, ebből 10.000 m³ tölgy, 5000 m³ bükk és 1000 m³ egyéb fafaj. A tervezett nettó árbevétel 691 millió forint.

A fűrészáru alapanyagát – a tölgy és a bükk fűrészrönköt – az FSC-minősítéssel rendelkező Zalaerdő Zrt. biztosítja. Az átlagos rönkhossz 2,5–4 méter. A rönk fűrészelését egy függőleges rönkvágó szalagfűrész és egy keretfűrészgép végzi. A rönkhasító szalagfűrész technológia az értékes, dimenziós rönkök feldolgozásának leghatékonyabb módja. A keretfűrészgép a legrégebben alkalmazott alapgép, amely alkalmas a keménylombos és lágylombos faanyagok feldolgozására is. Nagy előnye a termelékenység és a méretpontosság. A legjellemzőbb vágásvastagság a 29/26 mm (deszka), illetve az 55/50 mm (palló). A vágásmínőséget egy korszerűen berendezett élezőműhely biztosítja. A prizma- és élesvágással termelt fűrészárut szélezzük, daraboljuk és rakásoljuk a piaci igényeknek megfelelően. A felfűrészelt, szélezett, ill. szélezetlen fűrészárut a készárutén tároljuk. Korszerű gőzölőkamrák biztosítják az elsősorban bükk fűrészáru színazonos hőkezelését. A szárítókamrákban történik a fűrészáru szárítása, a megkívánt nedvességtartalom jellemzően 8–12%. A szárítókapa-citás jelenleg 4000 m³/év. Az üzem korszerű gyalulástechnikával rendelkezik, ami biztosítja a kiváló minőségű gyalult fűrészáru termelését is. Az anyagmozgatást targoncák végzik, a kiszállítás kamionokkal történik. Termékek: tölgy szélezetlen, szélezett illetve dielen (méretre darabolt) fűrészáru frissen és szárítva, továbbá szárított, gyalult kivitelben, valamint bükk szélezetlen, szélezett fűrészáru frissen, gőzölve és szárítva. A nyers termékek igény szerint viaszos bütüvédelmet kapnak.

A padlópiacon 2016-ban a többretegű (2–3 réteg), ragasztott szerkezetű termékek piaci részesedésének jelentős növekedése mellett a tömör svédpadló iránti csökkenő kereslet számunkra kedvezőtlen változást okozott. Ennek ellenére az általunk termelt tömör svédpadló egy klasszikus termék, ezért mindig jelen lesz a piacon. A padlópiac átalakulásához a tölgyrönk áremelkedése is hozzájárult, ezért olyan fűrészárut kell gyártani, amely elbírja a magas rönkárakat. Következésképpen a továbbfeldolgozás bővítésével nekünk is szélesítenünk kell a termékpalettánkat. Ennek egyik lehetséges iránya a tölgy fűrészáru piacán erősödő lamella (fűrész-

területet gyógyhellyé nyilvánították, ami megváltoztatta az előírt környezetterhelési határértékeket (zaj, por), ez még inkább indokolja a korszerű szárítók megépítését. Ezenkívül a többi fejlesztési elképzelésünket sem valósíthattuk meg. A felfűrészelés gépei is már közel 40 évesek, a beépített technológiák részben elavultak. Ezért a közeljövőben ezt a területet is versenyképessé kell tenni. A további fejlesztések elsősorban a helyi önkormányzat döntéseitől függenek.

Annak érdekében, hogy a fafeldolgozás eredményes legyen, további jelentős technológiai fejlesztéseket kell végrehajtani az üzemben.

Pelletgyártás

2009-ben kezdte meg működését pelletüzemünk. A lenti üzemben gyártott fapellet kiváló minőségű, magas fűtőértékű, melyet speciális pelletkazánokban, illetve légfűtéses vagy központi fűtésre köthető pelletkandallókban lehet felhasználni.

A pelletgyártás alapanyagát a fűrészüzemben évente készülő mintegy 2000 tonna, vala-

szelt furnér) termékek előállítására. Viszont a friss, szárított, szélezett, darabolt tölgy fűrészáru is jó a kereslet, ami a fűrészelt lamella alapanyaga.

A bükk fűrészáru iránti igény a korábbinál alacsonyabb, ezért nem tervezzük a fűrészáru mennyiségi növelését.

A felfűrészelt mennyiség és a hozzá tartozó árbevétel nem növekedett jelentősen az elmúlt években. További fejlesztéseinket jelentősen befolyásolta az üzem területét is érintő, 2013 szeptemberétől 2016 szeptemberéig tartó változtatási tilalom, melyet Lenti Város Önkormányzata rendelt el. Emiatt nem építhettük meg a faanyagszárítóinkat, melyek nélkül a száraz faanyag mennyiségének növelése nem lehetséges. A rendelkezésünkre álló nagy teljesítményű kazánjaink kihasználtságát nem sikerült növelni. Továbbá az egyébként is elavult négy hangos szárítóinkat szakmai okok miatt is cserélni kell. A szomszédos

mint a környékbeli fűrészüzemek-től felvásárolt 900–1000 tonna fűrészpor adja. Az összesen 3000 tonna feldolgozott fűrészporból 2000 tonna pelletet állítunk elő.

A pellet értékesítése során 2016-ban problémát jelentett, hogy az exportpiacon megjelenő nagy mennyiségű, olcsó pellet hatására csökkent a kereslet, amit csak az áruk jelentős mérséklésével sikerült visszafordítani. A termelést is vissza kellett fogni, csak a saját fűrészporunkat pelletáltuk. Szerencsére a belföldi piac erősödött. Az év utolsó harmadában újra növekedett a kereslet, a készleteink csökkentek és visszaállítottuk a maximális termelést. 2016-ban 1800 tonna pelletet termelünk, a tervezett árbevétel 83 millió forint. Az év végi tendencia optimistává tett bennünket, ezért 2017-ben ismét 2500 tonna pellet termelését terveztük be.

Lukács Ferenc
fafeldolgozási ágazatvezető

Útfelújítás Szentpéterföldén

Helyszíni cementes hidegremix eljárás

Idén novemberben befejeződött a Pusztamagyaród–Szentpéterföldre feltárási hálózata felújításának I. üteme, melynek során 4860 méter hosszúságban a Piroskereszt és a Dicce rakodó között húzódó erdészeti feltárási utat újítottuk fel helyszíni cementes hidegremix eljárással.

A módszer lényege, hogy az építés során a meglévő pályaszerkezet felhasználásával, annak kővázat kiegészítve új alapréteg épül. Az aszfaltburkolat és a pályaszerkezeti alapréteg felbontását és felmarását követően a területre cementet juttattunk ki, majd újbóli bekeverés során helyszíni cementes alapréteget nyertünk. Az alapréteget jellemzően 30–40 centiméteres beton utalapként kezeltük, mely védőréteggéként aszfalt kopóréteget kapott.

A pályaszerkezet teljes újrahasznosításának technológiáját Magyarországon 1996-ban alkalmazták először a 86. számú főút Rédcis külsőségi szakaszán. Az alkalmazott gépláncok fejlődésének köszönhetően napjainkban már több mint 300 kilométernyi út újult így meg a közutakon.

Nem újdonság társaságunknál sem a helyszíni cementes hidegremix eljárás alkalmazása. 2013-ban a lizói feltárási 820 méteres szakaszának aszfaltburkolatát újítottuk fel saját tervezésben ezzel az újrahasznosítási technológiával, az itt tapasztalt műszaki és gazdasági előnyök miatt döntöttünk újra a módszer mellett.

A tervezés előkészítő szakaszában megvizsgáltuk a feltárási hálózat-fejlesztés szükségességét, az alkalmazandó technológiákat, műszaki megfelelőségüket és forrásigényüket.

A jelenlegi feltárási hálózat kiépítése és a korábban meglévő utak felújítása az 1980-as években kezdődött, amikor a szentpéterföldi erdészet beolvadt a bánokszentgyörgyi erdészetbe, és szükséges volt az erdőterületek időjárásbiztos megközelítése az új igazgatásközpontból. Az erdőgazdálkodásban betöltött szerepén túl fontos megemlíteni a közúthálózatra gyakorolt jelentőségét, hiszen az erdészeti út a Becsehely–Bak összekötő út (Pusztamagyaród) és Szentpéterföldre közötti kapcsolatot teremtette meg keleti–nyugati irányban. Déli irányban a Szilágyi-tó-rendszer, egy később épült önkormányzati úton pedig Várfölde település érhető el. Az utóbbi években Szentpéterföldön kialakított közjóléti létesítmények egyre növekedő forgalmát is ez az út bonyolítja le. A feltárási hálózat igénybevételét növeli továbbá a Szentpéterföldi Vadászház, az évente megrendezett trófeaszemle, valamint a turisták számára megnyílt vendégház a horgászó mellett. A Szentpéterföldi-tóhoz vezető utakat az erdőgazdaság 2014-ben építtette. Az úthálózat fejlesztése – a meglévő értékek megőrzése mellett – jelentősen hozzájárul a közjóléti funkciók további bővítéséhez és elérhetővé tételéhez, valamint megteremti a lehetőséget a közforgalom számára való megnyitásnak.

A tervezéssel érintett feltárási utak:

- Szentpéterföldi feltárási út (vadászhausi bekötőút): 1,2 km
- Pusztamagyaródi feltárási út (Pusztamagyaród–Piroskereszt szakasz): 1,9 km
- Négyesfűzfai ág: 3,5 km
- Diccei rakodó–Gólyasi tető–Piroskereszt feltárási út: 4,9 km
- Mulatóvölgyi feltárási út (Bánokszentgyörgy 6ÚT): 1,2 km

A fenti útszakaszok az 1960-as, '80-as években épültek. A meglévő pályaszerkezet rendkívül inhomogén – jellemzően szórt alappal, makadámburkolattal, aszfaltos felületi zárásokkal és aszfalt kopórétegekkel. A nehézgépjármű-forgalom növekedésére visszavezethetően az alábbi tönkremeneteleket tapasztaltuk: alakváltozások (keréknyomképződés, gyűrődés, süllyedés), mozaikos repedések, burkolatszél-leválások, a bitumen elöregedése miatt felületi hámlások, valamint folyamatosan megjelenő lokális ütköztények. A tönkremenetelek az előregedett aszfalt kopóréteg mellett döntő súllyal a jelentős, felszínt érintő teherbírási problémákra vezethetők vissza. A korábbi tervezés és

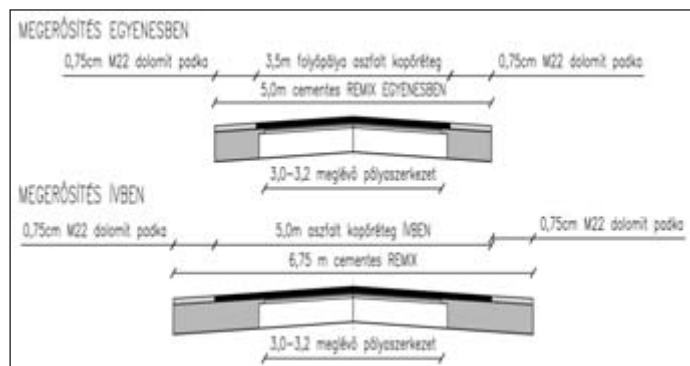
méretezés során figyelembe vett ZIL-130 tehérgépkocsik hasznos teherbírása 6 tonna, tengelyterhelése 5 tonna, nyomtávolsága 1,8 méter volt. A mai helyzet egészen más, a tengelyterhelés 230%-ra, a nyomtávolság 130–150%-ra növekedett.

Ezen terhelésnövekmény miatt jelentkezett tönkremeneteleket a karbantartási munkák nem tudták megállítani, ezért jelentős pályaszerkezet-megerősítés és burkolat-, azaz járófelület-szélesítés mellett döntöttünk. Az alkalmazott helyszíni cementes hidegremix technológiát a lehetséges felújítási technikák költségkalkulációját követően választottuk ki. A tervezéskor megvizsgáltuk a járműtalálkozások gyakoriságát, ennek alapján a burkolaton túl mindkét oldali 0,75–0,75 méter járható padka kialakítását, kitérők építését terveztük. Kezeltük az útsatlakozókat, nyíladekcsatlakozásokat, víztelenítést.

A pályaszerkezet jellemzői:

Meglévő pályaszerkezet	Megvalósult pályaszerkezet
2–4 cm AC11 aszfalt kopóréteg (3,0–3,2 m)	6 cm AC16 F (fokozott terhelésre) aszfalt kopóréteg (3,5–5,0 m)
(15) 20–30 cm alapréteg (3,1–3,3 m)	30 cm soványbeton alapréteg (cementes remix) (5,0–6,5 m)

A meghirdetett nyílt, egyfordulós pályázat során a Colas Út Zrt. nyerte el a kivitelezési munka megvalósítását. Az első ütemben a szélesítést és a padkaterületet elbontották, homokos kavicsal feltöltötték. Az elégtelen alapréteggű szakaszokon a kővázat pótolták.

Ezt követően a teljes meglévő pályaszerkezetet feltörték és felmárták, majd a keverékterv szerint kijuttatták a szükséges vizet és cementet. A kapott laza felületet gréderral profilhelyesen kialakították. A szükséges hengerjáráttal a felületet tömörítették, majd 3–4 napos locsoló utókezeléssel a beton szilárdulását biztosították. A mintavételeket és minősítéseket követően AC16 F fokozott igénybevételre alkalmas aszfalt kopóréteggel zárták le a remixelt felületet. A padka feltöltése padkafinisszerrel történt. Végül jelzőtáblák és szalagkorlát kihelyezésével tettünk eleget az üzemi forgalomszabályozásnak. *A burkolat jó minősége, a korrigált kisebb magassági korrekciók és az ívszélesítések a közlekedők részére hamis biztonságérzetet sugallnak, kérjük a közlekedők fokozott figyelmét!*

A remix technológia bemutatására 2016. szeptember 26-án szakmai napot rendeztünk – az OEE Erdőfeltárási Szakosztály és kollégáink részvételével – mintegy 40 fővel. A bemutatón megismerhették az érdeklődők a géplánc működését a kivitelező Colas Út Zrt. területi képviselőjének, Bánavári Gábornak és építésvezetőjének, Zombory Lászlónak vezetésével.

Az alkalmazott technológia a helyi anyagok újrahasznosításán keresztül a környezetvédelmi előnyök mellett műszaki és gazdasági szempontból is kedvező. Hiszen nem kell az utat elbontani, kielégítő vastagságú alapréteget építeni jelentős beszállított új anyag felhasználásával. A marás során igény szerint hidraulikus kötőanyag bejuttatásával növelhetjük a meglévő alapréteg minőségét a megnövekedett tehérgépjármű-forgalom kiszolgálására.

Az előny mértékét mindig a meglévő műszaki adottságok, a fejlesztési cél és a használhatóság határozza meg. Az első ütemben megépített szakasz pályaszerkezete egységes szakaszként megfelel a tervezett forgalmi terhelésnek, keresztmetszete a mindkét oldali járható padkával és épített kitérőkkel kielégítő a mértékadó járműtalálkozások számára.

A 12 kilométer hosszúságú Pusztamagyaród–Szentpéterföldi feltárási hálózathoz elkészült 4,9 kilométeres szakasz után – pályázati források megnyitásával – további szakaszok fejlesztését tervezzük a fent bemutatott technológiával.

Knausz Péter

építési előadó

Fotók: Knausz Péter

Előtörés, vontatott kalapácsfejes törőgép profilozó hengerrel (Fendt 936 traktormeghajtás)

Finommarás Wirtgen hidegmaróval és vízbekeverés az előmárt, cementtel terített felületen

Padkafinisher (terítőlada és anyagszekrény oldalsó kidobással)

Padkafinisher (hátsó hidraulikus tömörítőpad)

Erdők Hete 2016 Pályakezdők

Évről évre egyre nagyobb népszerűségnek örvend az Országos Erdészeti Egyesület által útjára indított Erdők Hete rendezvénysorozat a zalaiak körében. Míg 2014-ben közel ötszáz, tavaly már hétszáz látogatót vonzott, idén pedig az érdeklődők száma elérte a nyolcszáz főt.

Erdei iskoláink vezetőinek naptára már a programok meghirdetése előtt jócskán bővelkedett a jelentkezőkre utaló bejegyzésekkel. Őt erdészetünkben is folyamatosan érdeklődtek a környékbeliek a meghirdetett szakmai túrák és iskolai előadások iránt.

Ahogy a korábbi években, úgy 2016-ban is számos érdekes programot kínáltunk: erdei vasutas utazás szakmai sétával összekötve, kiállításlátogatás, gombaismereti és tanösvénytúra, interaktív iskolai előadások, csemetekerti látogatások színesítették a kíná-

Lenti erdészet

(Fotó: Lukács István)

A programsorozat legfőbb céljai az erdész- és vadászszakma megismertetése, valamint az erdei élővilág bemutatása. A tapasztalatok is azt mutatják, hogy az óvodai és iskolai csoportok fogékonyak ezekre a programokra. A pedagógusok – elmondásuk szerint – szívesen hozzák a gyerekeket, mert pontosan tudják, hogy a szemléltetésnek a legjobb módja, ha „testközelből” ismerkednek az óvodások és az iskolások az erdővel.

Bízunk benne, hogy a következő években hasonlóképpen növekedni fog a résztvevők száma!

Steyer Edina

Bajcsai Csemetekert

(Fotó: Steyer Edina)

latot. Újdonságként zenés járatot indítottunk a Csömödéri Állami Erdei Vasúton, melyen a Nagykanizsai Fúvószeneke tagjai szórakoztatták az utazó közönséget.

Bronzérmesek lettünk

Idén hetedik alkalommal osztották ki Magyarországon egyetlen zöld tematikus csatornája, az OzoneNetwork televízió által 2010-ben alapított Ozone Zöld-díjat, melynek nagyvállalat kategóriájában a Zalaerdő Zrt. bronzérmes lett. Az elismerést Rosta Gyula vezérigazgató vette át 2016. november 16-án Budapesten.

Az Ozone Zöld-díjat hagyományosan több kategóriában osztják ki a környezet- és természetvédelem, valamint a környezetvédelmi innováció területén megvalósított példaértékű projektekért és megoldásokért magánszemélyek, továbbá gazdálkodó illetve társadalmi szervezetek között. A díj elnyeréséért nagy-, valamint közép- és kisvállalatok, továbbá magánszemélyek, civil szervezetek és újságírók nyújthatnak be pályázatot.

A díj elnyerésében alighanem szerepet játszott, hogy a Zalaerdő Zrt. állami erdőgazdálkodóként nagy hangsúlyt fektet a környezettudatos szervezeti működésre, a környezeti szemléletformálásra, valamint a környezettudatos fejlesztések megvalósítására. Erdei iskoláink a környezeti nevelés ki-

emelt színterei, a szemléletformálásban hangsúlyos szerepet töltenek be. Társaságunk kezelésében mintegy 56.000 hektár erdőterület található, melynek bizonyos részein számos köz-

jóléti objektumot tartunk fenn. Beruházásaink tervezésekor előnyben részesítjük a környezetkímélő technológiákat.

A pályázati anyagunkban az elmúlt évek környezeti szerepvállalását részleteztük, melyből néhány gondolatot idéznénk:

– A ZALAERDŐ Zrt. terepi élményközpontú oktatási palettája a Magyar Termék Nagydíjat nyert Zakatoló Erdészeti Erdei Iskola szolgáltatásaival bővült 2015-ben. A környezet-

A csoportképet készítette: Polyák Attila (origo.hu)

Új erdőművelési műszaki vezető Bánokszentgyörgyön

Nem tervezte, hogy erdész lesz, csupán egy barátját követte a barcsi szakközépiskolába, s azt mondja, utólag ez nagyon jó döntésnek bizonyult. Dobos Alex, a bánokszentgyörgyi erdészet frissen kinevezett erdőművelési műszaki vezetője édesapja álmát is megvalósította azzal, hogy ezt a hivatást választotta.

– A családból én vagyok az első a szakmában. Édesapám szeretett volna erdész lenni, de másképpen alakult az élete. Ezért részben az ő hatása is, hogy jelentkeztem a barcsi iskolába, ahova egy évvel korábban az egyik falubeli barátom is elment tanulni.

A 28 éves tormaföldi fiatalembernek a Barcsra töltött hat év után esze ágában sem volt továbbtanulni, ám mivel ragaszkodott ahhoz, hogy a szakmában maradjon, nem volt más választása.

– Szakmában nem tudtam elhelyezkedni, ezért jelentkeztem az egyetemre. A két iskola között eltelt egy év, amikor sok minden mással foglalkoztam. Ahogy az egyetem alatt is, mert önmagában nem kötött le, mindig is kerestem a további kihívásokat. OTDK-ra jelentkeztem, amelynek kapcsán a holt fákhoz kötődő bogarak viselkedését tanulmányoztam egy éven keresztül az őrségi erdőkben. Ezzel sikerült is első helyezést elérnem az erdész szekcióban 2015-ben. Igaz, hogy a vége felé néha már beakadtam tőle, de azért összességében nagyon jó volt, úgy vélem, megérte.

Alex az egyetemi éve alatt világot is látott, köszönhetően a határon átnyúló egyetemi programoknak. Az IFSA (Internation-

Forestry Students Association) az erdészdiákok egyfajta nemzetközi szövetsége, mely országoként gyűjti csoportba az erdészhallgatókat, a

nagyobb államokban több csoport is működik.

– Korábban már volt Magyarországon, Sopronban is egy ilyen csoport, csak a szervezése megszakadt, amikor az utolsó aktív tagok is végeztek az egyetemen. Az egyik tanárunk hívta fel rá a figyelmünket, aztán egy évfolyamtársammal elkezdtek a szervezkedést újra. Felvettük a kapcsolatot a szervezettel, és újraalapítottuk a magyar csoportot. Léteznek kontinensekre, térségekre kiterjedő konferenciák, illetve évente egyszer egy nagy szimpózium. Ennek köszönhetően juthattunk el például Szlovéniába és a Fülöp-szigetekre is. Mindegyik szakmai út óriási tapasztalatot jelentett számunkra, rengeteget tanultunk belőlük. Szlovéniában éppen azért, mert hasonló erdőgazdálkodást folytatnak, mint mi, a szigetekeken pedig egy teljesen más gondolkodásba, más módszerbe nyertünk bepillantást. Olyan értelemben vett erdőgazdálkodás, mint amilyen nálunk van, ott nincsen. Inkább tűnnek az ottani szakemberek természetvédőnek vagy tudós-
nak, mint erdésznek. Ennek egész egyszerűen az az oka, hogy náluk nem a kereskedelem dominál, ők inkább kutatómunkát végeznek. Teszik mindezt azért, mert korábban rengeteg mangroveerdőt kipusztítottak, hogy legyenek kikötőik, tudjanak hol halászni, s arra csak később jöttek rá, hogy ezzel a lehető legrosszabbat tették. Ugyanis ezek az erdők védtek a szárazföldet a vízeróziótól. Ezért manapság számos mangrove csemetekertet üzemeltetnek, és mangroveerdőket telepítenek az óceánparton.

Alex nem csak a szakmai tapasztalatairól mesélt, hiszen

egy európai ember számára ezenfelül is számtalan érdekességet vagy furcsaságot tarthat az ottlét. Mint mondta, a leginkább szembetűnő a gazdaság és a szegénység közti kontraszt volt: Manilában, a fővárosban egy kitűnő szállodában laktak, ahol mindenük megvolt, ám amikor kiléptek az utcára, kartondobozban lakó gyerekek látványa fogadta őket, amit megdöbbentő volt tapasztalni.

Egy másik, hasonló program kapcsán székel erdőmérnök-hallgatókkal közösen szerveztek egyhetes találkozókat; minden évben kétőt, egyet Székelyföldön, egyet Magyarországon.

– Már jó pár éve, a mai napig működő kapcsolatokról van szó, melynek keretében az öt év alatt mindegyik erdőgazdasághoz elvittük a székel hallgatókat. Mindannyian értékes

tapasztalatokkal gazdagodtunk a találkozók során. Kint azt láttuk, hogy a székelieknek nehéz beilleszkedniük az egyetemen, és munkát is nagyrészt csak a magánszektorban találnak.

A Zalaerdő Zrt.-hez még államvizsga előtt, 2015 tavaszán jelentkezett Alex, augusztusban hívták be meghallgatásra, és miután felvételt nyert, a bánokszentgyörgyi erdészetről kezdett gyakornokként.

– Kezdetben még a fahasználóknak segített, később átkerültem a művelésbe. Egy év alatt rengeteget tanultam az itteni kollégáktól, sokat köszönhetek nekik, megalapozták a gyakorlati tudásomat. Jól érzem itt magam, mindennap új kihívásokkal nézek szembe, éppen ezért nem tudom megenni soha. Az erdőművelésben minden évszak új feladatokat ad, amiket meg kell oldani, és ez a változatosság nagyon tetszik. Az erdőt, amióta az eszemet tudom, szeretem. Gyerekkoromban sokat jártam az erdőre édesapámmal és a nagyszüleimmel is, akik megtanítottak a legtöbb ehető gombafaj felismerésére.

Tanulmányait jelenleg is folytatja Sopronban, növényvédelmi szakmérnök és mérnök-ökológus szakon.

Soha nem unatkozik, ha éppen nem dolgozik vagy tanul, akkor motorozik, kerékpározik vagy éppen vadállatokat, növényeket fotóz. Moziba legalább havonta egyszer eljár, a romantikus filmeknél bármit hajlandó megnézni. Nyomon követi a Trónok harca és a The Walking Dead című sorozatokat; leginkább fantasztikus könyveket olvas, kedvenc írója George Orwell.

Steyer Edina

Helytállt minden beosztásban

Visszatekintés egy gazdag életpályára

Harmincnyolc évet dolgozott a Zalaerdő Zrt.-nél (illetve annak jogelődjénél), belekóstolt a szállításba, fafeldolgozásba, vasútüzemi munkába, az erdészeti igazgatói tevékenységbe, az erdőművelésbe, birtokrendezésbe és a belső ellenőrzési munkába is. Véleménye szerint érdemes volt végigjárni a szakma különböző ágait, mert szélesebb körű ismeretekkel, gyakorlati tapasztalattal könnyebb átlátni egy cég működését. Horváth Imre idén vonult nyugdíjba az ellenőrzési osztály éléről, ennek apropójából zalaegerszegi otthonában beszélgettünk vele.

– Ebben a házban nőttem fel, ahova több évtized után visszakérültem a családommal. Az édesapám erdész-technikus volt, a Zalaerdő jog-

találékos tiszti tanfolyam szakkította meg a szakmai újtját.

– Művelő szerettem volna lenni, de ez nem kívánságműsor volt. A cég akkori igazgató-

Horváth Imre

(Fotó: Horváth Szabolcs)

elődjénél volt alkalmazásban. Édesanyám 10 éves koromig a háztartást vezette itthon, majd adminisztrátorként dolgozott az Erdőkémia Vállalatnál. A közelbe jártam óvodába, majd a Petőfi iskolába, amely jó alapokat adott a későbbiekhez, annak ellenére, hogy negyvenketten voltunk egy osztályban. Már ekkor határozott elképzelésem volt a pályaválasztásomat illetően, tudtam, hogy erdész szeretnék lenni, folytatam a családi hagyományokat. Apai nagyapám is erdész volt, 1904-ben került Pannónhalmáról, a Zalavári Apátság Bárándpusztai Erdőgondnokságához erdőőrnek. Zalacsányban szerzett gyerekkori nyári élményeim is megalapozták a szakmához való kötődést. Nagynéném férje volt az erdészeti vezetője, neki köszönhetően még a régi erdészélet minden romantikáját megismerhettem. A középiskolai tanulmányaimat a Zrínyi Miklós Gimnázium reál tagozatán végeztem, a fő tárgyait a matematika és a fizika voltak, mellettük a biológiára koncentráltam a sikeres felvételi vizsga érdekében. Osztálytársam volt Hopp Tamás, barátságunk már több mint négy évtizeddel ezelőttre nyúlik vissza.

1971-ben sikeres felvételi vizsgát tett az Erdőmérnöki Karra. Ezt követően tizenegy hónapra be kellett vonulnia katonának, de mint mondta, éppen ez időszak alatt kötött életre szóló barátságokat azokkal, akikkel aztán évfolyamtársak lettek az egyetemen. A Zalaerdő Zrt. jogelődjénél 1977 szeptemberében kezdte a munkát, Zalacsányba került szakornokként, majd ugyanott szállítási műszaki vezető lett. 1979 januárjától hét hónapos

ja, Farkas Pál azzal vigasztalt bennünket, hogy ő sem azon a területen kezdte a szakmát, ahol elképzelte. Két évvel később a Csömödéri Vasút- és Fafeldolgozó Üzembe helyeztek vezetőnek. Számomra ez akkor nagy kihívás volt. Oda kerülésem oka az volt, hogy az akkori üzemvezető egészségügyi okok miatt nem tudta ellátni a feladatát. Hónapokig helyettesítéssel oldották meg a problémát, az üzemvezetői munkakör betöltését a felkért munkatársak nem vállalták el. Nem volt mit tennem, a felkérést elfogadtam. Hármán, Keszi Lászlóval (a Mecsekerdő jelenlegi vezérigazgatója – a szerk.) és Hopp Eszterrel (a vadászati osztály munkatársa – a szerk.) kezdünk együtt dolgozni, mindannyian fiatalon, ezért könnyen megértettük egymást.

Akkor az üzem három feladatát látott el: végeztek ott farraktári tevékenységet (faanyagok értékesítését, forgalmazását), foglalkoztak fafeldolgozással (akkoriban 12–13 ezer m³ hengeres fát dolgoztak fel csak ebben az üzemben), a harmadik pedig maga a vasútüzem volt. Nagy létszámmal dolgoztak akkoriban a termelőegységek, csak itt százötven fizikai dolgozót foglalkoztatott a társaság. A gépesítés alacsony szintjének következtében kétkézi munkájukkal ők végezték a feladatok oroszánrészt.

– Utólag azt mondom, mindegyikem jó volt egy kis időt – egészen pontosan 12 évet – eltölteni itt, volt lehetőségem például utat, vasutat tervezni. Nehezen fogadtam el, hogy a Lenti Fűrészüzem árnyékában továbbfeldolgozó üzemévé kellett átalakítani a fafeldolgozást. Ezután 1991 decemberétől Bakra kerültem mint erdészeti-

igazgató. Ez a munka a privátizációs időszakokra esett, az állami erdőterületekből is át kellett adni területeket árverésre. 1993 őszén az erdészeti négyedül maradtam mérnök-ként. 1994 januárjától új erdészeti igazgatót neveztek ki, én helyettes lettem, és erdőművelési műszaki vezetőként dolgoztam tovább. Az erdőművelői munkához társult a vadászat, vadgazdálkodás, vadföldművelés feladata, amit szívesen végeztem. Átszervezés során 1998-ban összevonták a zalaegerszegi és a baki erdészeti osztályokat, ekkor erdőművelési műszaki vezető lettem Zalaegerszegen, majd amikor a Zalacsányi Erdészeti is beolvadt 2003-ban, tovább folytattam ugyanezt a tevékenységet mint ágazatvezető. 2006 januárjától a cég vezetése felkért, hogy a birtokrendezési ügyeket intézzem az erdőgazdálkodási osztály keretében. 2008 augusztusában az ellenőrzési osztály vezetésével bízott meg Feiszt Ottó vezérigazgató. Nehéz volt 2006-ban elfogadni, hogy Zalaegerszegről járjak Nagykanizsára, de az indokot tudomásul kellett venni, hogy kezdő kollégák tapasztalat, helyismeret nélkül nem tudják megfelelő hatékonysággal ellátni a nekem szánt feladatokat.

Munkái közül két dologra a legbüszkébb. Az egyik, hogy erdőművelőként sikerült remek dolgokat véghez vinni a csácsi erdőtümbben, mely egykor a Zalavári Apátság területéhez tartozott. Ekkor kezdődött a bükkösök felújítása, a technológiát gyakorlatban még nem ismerték a kollégák, mert nem volt még ilyen feladat ezen a területen. Erdészekkel, művelőkkel közösen kellett megtanulni minden csínját-bínját. Megtiszteltetésnek érezte, amikor idősebb kollégák gratuláltak neki, hogy sikerült megvalósítani azt, amiről nem gondolták volna, hogy véghez lehet vinni.

– A másik a vasút megmentése volt. Felmerült a vasúti szállítás gazdaságosságának kérdése a cégnél. Kimutatták, hogy mennyivel többbe kerül a vasúti, mint a közúti, teherautóval történő szállítás. A reális összehasonlítás során a tehergépkocsi szállítás költségeihez is figyelembe kellett volna venni az útépitéseink, útváltásaink, útszatelakozások kiépítéseinek költségeit. A vasútüzem tonnakilométer költségét terhelte a mindenkori pályafenntartásra fordított költség. Ekkor kiderült, hogy nem azonos dolgokat hasonlítottunk össze első körben, s hogy ezáltal megdönthető az állítás, hogy vasúttal szállítani jóval többbe kerül.

Nyugdíjba vonulás után azt hiszi az ember, hogy mindenre lesz ideje, amire mindaddig nem. Nos, Imre is tele van feladatokkal, hosszúra rúg a listája a ház és a nyaraló körül elvégzendő teendőkről, melyeket megígért a családjának.

(Folytatás a 6. oldalon.)

Szakmai-baráti találkozó

Sárvár térségében

A korábbi évek gyakorlatát folytatva, szakmai kiránduláson vehetett részt az OEE Nagykanizsai Helyi Csoportjának több mint negyven tagja a Szombathelyi Helyi Csoport és a Szombathelyi Erdészeti Zrt. munkatársainak jóvoltából 2016. október 27-én. A Vas megyei kollégákhoz immár 6. alkalommal szervezett tanulmányút ezúttal Sárvár térségében zajlott, ahol az erre a vidékre jellemző, gyenge termőképességű cseri talajokon álló faállományok múltbéli és jelenlegi erdőgazdálkodási sajátosságaival ismerkedhettünk meg.

Az Öregcsernek is nevezett Sitke környéki erdőben *Bugán József*, a Szombathelyi Erdészeti Zrt. vezérigazgatója és *Bakó Csaba* erdőgazdálkodási igazgató, a Szombathelyi HCS elnöke, valamint kollégáik fogadták és köszöntötték a vendégeket. A testet-lelket átmelegítő italok és a reggeli elfogyasztását követően *Monostori Miklós*, a Sárvári Erdészeti Igazgatóság vezetője és *Horváth Gábor* helyi csoport-titkár tartott szakmai ismertetőt a Sitke 14-es erdőtagról. A területen korábban zömmel cseresek álltak, azonban az 1960-as, '70-es években a fenyvesítési program keretében a levágott csereseket túlnyomórészt

erdeifenyővel újították fel. A cseresek fenyőre cserélésének másik szakasza a fakombinátos időszakban történt a '80-as években.

Ekkor hozták létre az ipari erdők fogalmát. A szombathelyi kombinát alapanyag-ellátása érdekében az erdőrészeket zömében tarvágást hajtottak végre, ezeket a nagy kiterjedésű, gyenge talajadottságokkal rendelkező területeket pedig leggyorsabban és legsikeresebben erdeifenyővel tudták felújítani. Az előző állományokból természetesen megjelent cseréjűlatot folyamatosan próbálták visszaszorítani a fenyő érdekében. A megmaradt cseres állományok révén viszont a cseréjűlat megjelent a fenyvesekben, és mára szinte minden erdeifenyő erdőrésztben megtalálható második szintig. Az aszályos időszakokat követően – ahogy azt a terepbejárás során mi is megfigyeltük – ezeken a sekély termőrétegű talajokon megindult az erdeifenyő nagymérvű pusztulása, korábban a növedékfokozó gyérítési korú fenyvesekben, manapság már a törzskiváltó korúakban is. Ennek következtében a cseres második szint egyre jobban megerősödik, idővel átveszi a fenyő szerepét. Támogatva ezt a természetes folyamatot, már a 2010-től érvényes erdőterv is lehetőséget biztosít az erdeifenyvesek lombos erdővé alakítására. A Sitke 14 A erdőrészt egyébként a múltbéli és jelenlegi erdőgazdálkodási sajátosságaival ismerkedhettünk meg.

vedékfokozó gyérítés előtti állapotát *Döme László* kerületvezető erdész kálauzolásával tekintettük meg.

A szakmai tapasztalatcsere a Csererdőnek is nevezett Sitke 16–21-es erdőtagokban folytatódott, ahol az átalakító üzemmódú erdőtümb kijelölés-

sekor is figyelembe vették ezt a folyamatot. A több mint 300 hektáros erdőtümb nagy része Natura 2000 védelem alatt áll, az általunk is megtekintett 16 B és C idős cseres erdőrészek pedig helyi védettséget is élveznek a királyné gyertyája, más néven genyöte (*Asphodelus albus*) jelenléte miatt. Ennek az élő, egyszikű, védett reliktumfajnak itt húzódik az északi elterjedési határa. A növényről és a cseri talajokról *Nagy László* erdőművelési műszaki vezető tartott ismertetőt. Az erdőtümb többi részletében fiatal cseresek, elegyes vörös tölgyesek, ill. cseressé alakuló erdeifenyvesek találhatók, melyek nagy része a sekély termőrétegű cseri talajokon talajvédelmi rendeltetésű is. Az erdőtümbben a száraló üzemmódra váltás célja a különleges rendeltetések biztosítása és a tűzifatermelés, egyenletes hozam és folyamatos erdőborítás mellett.

Az erdőjárás követően az ostffyasszonyfai erdészháznál fogyasztottuk el ínycsiklandó ebédünket, melynek készítőit – *Hátori Sándor* kerületvezető erdész vezetésével – dicséret illeti! A parázson sült étkek és a forralt bor által felmelegedve folytattuk utunkat az ostffyasszonyfai – valójában Nagysimonyi község területén fekvő – hadifogoly-temetőbe, hogy a halottak napjához közeledve megemlékezzünk a hadifogolytáborban elhunyt katonákról. A tábor történetéről *Szlama József*, Nagysimonyi nyugalma-

zott polgármestere, a helyi hadisírgondozó egyesület elnöke tartott előadást. Az Osztrák–Magyar Monarchia egyik legnagyobb első világháborús hadifogolytábor volt az ostffyasszonyfai, ahol szerb, orosz, olasz és román katonák tízezreit tartották fogva. Az ötven-ezer fogoly befogadására alkalmas „barakkváros” helyét ma már erdő borítja, emléket csupán néhány betonrom, valamint a példás rendben tartott, tiszteletet, méltóságot sugárzó hadifogoly-temető őrzi. A zsúfolt táborban a higiéniai óvintézkedések ellenére a legyengült, gyakran már eleve sérülten érkezett katonák körében tömegével szedték áldozatai-

kat a különféle járványok, a halottakat a fogolytábor temetőjében helyezték el.

A sírkertben 5601 katona nyugszik emlékkövekkel jelölt sírokban, illetve megközelítőleg 5000 elhunytat helyeztek el tömegsírokban. A központi emlékműnél mindkét helyi csoport koszorút helyezett el a hősök tiszteletére, majd a lehullott levelekkel borított kertben megálltunk, az elmúlásos merengve sétáltunk a földből meredező obeliszkek között. A katonás rendben sorakozó emlékoszlopok mindnyájunkat arra intenek, hogy mindent meg kell tennünk a háborúk borzalmainak, vesztéseinek elkerülésére érdekében.

A délutáni program a közeli Pannonia-Ring megtekintésével folytatódott, mely Európa egyik legszínvonalasabb és legbiztonságosabb motorosautós gyorsasági versenypályája. A pálya irányítótornyából vethettünk pillantást az edzés résztvevőire, majd a már gyenge erejű napsugaraktól elbűcsúzva indultunk a szakmai nap utolsó helyszínére, Farkas-erdőbe. A Hidegkúti Vadászház megtekintése után a mellette lévő konferenciaépületben fogyasztottuk el a bőséges és izletes vacsoránkat.

Köszönjük vendéglátóinknak a jó hangulatban telt, nem csupán szakmai, hanem baráti találkozó megszervezését, a hagyományokat folytatva találkozunk tavasszal Zalában!

Fűrné Kinsztler Anita
Fotó: Steyer Edina

FEKETE ISTVÁN

A CSILLAG

Nem tudom én, mi volt velem ezen a napon. Csak tettem-vettem céltalanul, mintha kerestem volna valamit vagy valakit; mint-ha a szoba nem az lett volna, mint máskor, mintha nem találtam volna meg magamat.

Kiálltam néha a vadászház ajtajába, s elnéztem a messze tájat, a havas, erdős hegyoldalakat, a ködös völgyet, aztán újra bementem a szobába, megraktam a tüzet, és néztem, amíg a tuskó lángra kapott.

Aztán megint csak egyedül lettem, mintha vártam volna valamire, vagy el kellett volna mennem valahova.

– Szenteste gyere be majd, fiam – mondta nagybátyám, de én nem ígértem semmit.

– Tavaly is egyedül voltam – mondtam, és ez igaz is volt.

Egyedül voltam, de nem hiányzott senki. Sötétlő alkonyattal gyertyát gyújtottam, eloltottam a lámpát, és ünnep lett egyszerre körülöttem. A sötét ablaküvegben fellobbant a kis láng, és visszanézett rám, mint az emlékek emlékeztetője, régi karácsonyok messze világossága és élő szemek, amelyek elhunytak azóta.

Akkor békesség lett a szívemben s imádság, most semmi. Csak nyugtalanság és tétova vágy, amelynek nem volt neve.

Kiálltam újra az ajtóba, s az erdőszagú, nyers levegő mintha megmosta volna tétova gondolataimat.

– Haza kellene menni! Igen – gondoltam, s egyszerre más értelmé és célja lett mindennek. Ámbár késő van már – akadékoskodott bennem valaki, de az elhatározást már nem változtathatta meg senki és semmi. Az órák ugyan már három napja megállt, de nem is volt rá különösebb szükség, és nem is húztam fel újra. – Csütörtök van, és délután három óra lehet – gondoltam –, esetleg fél négy... Átvágok az erdőn, és még világosan leérek az országútra. Onnét már csak hét kilométer a falu.

Lázás sietséggel rántottam fel a bekecset, hátizsák, puska, és szinte vidáman csattant a zár, mert mintha a sötétséget és a szorongást zártam volna az alkonyodó szobába.

Aztán neki az erdőnek és a hegynek.

A völgyben sűrűsödött a köd, de itt, fenn még világos és tiszta volt minden. Valahol a magasban holló káromgott, s egy másik válaszolt neki messziről.

Alkonyodott, s én megálltam kicsit szuszogni, mert itt meredek volt a hegy nagyon, és már ki-melegedtem. Az út egy kanyargós, régi fahordó út volt, és pihenés közben arra gondoltam, hogy okosabb lesz egyenesen északra átvágni az erdőn, mert így rám sötétedik. Talán több is volt, mint három óra, amikor elindultam...?

Írányt vettem hát északra, s erre a hegyoldal nem is volt olyan meredek. Itt már nem lehetett sietni, mert bokrok közé értem, és nagyobb is volt a hó.

Jobbra egy elhagyott kőbánya volt, azért még egy kicsit balra húzódtam, miközben megállapítottam, hogy nem lehetett buta ember az, aki először ki-mondta a közmondást, hogy „Járt utat a járatanért el ne hagydl!” A fahordó út, ha kanyarog is, mégis biztosan levezet az országútra, én meg itt bolyongok össze-vissza...

Nekifordultam hát újra a meredeknek, de most már bizonytalanul, és nagyon megörültem, amikor a hegyoldal újra lejtteni kezdett.

– Valahol itt kell lenni az útnak – gondoltam, de meg is döbentem abban a pillanatban, mert enyhe szél mozdult alulról, és ritka ködöt hajszolt maga előtt.

– Úristen, csak köd ne legyen! – foházkodtam, de ebben a sötétedő délutánban nem hallgatott rám senki. A köd kúszott, mint az igazságtalan ítélet, s én már térdig jártam benne. Aztán derékig, aztán, ahogy mentem a hegyoldalon lefelé, egyszerre elborított mindent.

Megálltam.

– Arra volt észak... – gondoltam, de már nem voltam biztos benne... – De igen! Arra volt észak, és én balra húzódtam a kőbányától!...

A szél egyre terelte a ködöt, ami lucskos páráként tapogatta izadt nyakamat.

De azért mentem. Lassan, az igaz, mert már nem lehetett látni, csak pár lépésre, de tartottam az irányt, amelyet egyre bizonytalanabbnak éreztem. Ki kellett kerülnöm egy-egy bokrot és nem voltam biztos benne, hogy a régi irányra álltam-e vissza...

S a köd egyre vastagodott.

– Van erre valahol egy szénégető kunyhó gondoltam –, ha azt megtalálnám, talán ki lehetne húzni reggelig... Tüzet raknék...

– Kellett neked a Szenteste... – csikorgott bennem a szemrehányás –, otthagytad a meleg szobát... Tüzet rakni? Hiszen itt csepeg minden a ködtől...

De azért mentem, bár ez már csak útvesztett tántorgás volt.

– Mennyi idő lehet? – gondoltam, csak hogy gondoljak valamire, és ne arra, hogy tökéletesen eltévedtem.

Aztán ritkult a köd, s annyit még láttam, hogy kiértem az öreg erdő szélére, s megbotlottam egy frissen vágott tuskóban.

Ezt a vágást én nem ismertem, de ha ismertem volna se veszem semmi hasznát, mert újra vastagon elborított mindent a köd.

De azért lassan és ijedt konoksággal, meg-megbotolva, szinte tapogatva mentem egyre-egyre, míg végül nekimentem a régi szénégető kunyhónak. Körüljártam, kitapogattam a bejárást, az avult, nedves szalmát, és inkább lerogytam, mint leültem.

Ez egy kicsit megnyugtató, de hamarosan fájni kezdtem, és arra gondoltam, hogy ha nem is fagyok meg, reggelig halálos nyavalyát szedek össze. Hiszen nem lehet több, mint hat óra, vagy talán annyi se...

Édes Istenem!

Aztán csak ültem, de hogy mennyi ideig – nem tudom. Régi karácsonyesték jutottak eszembe, régi barátok, és gyermekkorom egy kályhája, ami mindig meleg volt...

Régi nyarak lobbantak fel előttem, szénaboglyák a napsugaras, meleg réten, és régi tüzek, ahol szalonnát pirítottunk.

Nagyon fáztam!

Pedig nem volt nagyon hideg, de az ideges útkeresésben agyonizzadtam magam, s a verejték, mint a hideg hólé, folyt le a hátamon.

– Uram, Isten, hát itt pusztulok? Vagy jobb lenne elindulni?

Csak ültem, s amennyire lehetett, összehúztam magam.

A köd hol ritkult, hol sűrűsödött, de látni nem lehetett semmit.

– A gyertyákat eddig már meggyújtották, a szobában gyantás fenyőszag és a szeretet puha melege...

Az erdőben megzendült a szél, s a köd mintha most visszafelé folyt volna le a völgybe.

Kimásztam a kunyhóból, s a szél mintha vizes lepedőt borított volna a hátamra, de a köd ritkult, és néha mintha az eget is látni lehetett volna.

– Káprázat – gondoltam, de aztán nagyot dobbant a szívem, mert megláttam egy apró kis csillagot. Aztán még egyet, aztán az

(Fotó: Horváth Csaba)

egész Göncölszekeret, s a hátsó tengely végében, magasan – Uramisten! – a Sarkcsillag! Észak! Egészen balra kellett fordulnom, mert erre egyenesen belemegyek az elhagyott kőbánya szakadékába.

Végigfutott a hátamon a hideg, de jól megnéztem az irányt, s mentem sietve a csillag irányába, amíg csak újra el nem borította a köd.

De most már nem bántam, mert negyedóra múlva a régi fahordó úton botlottam meg, és félóra múlva tapogatózva és meg-megállva bár, de kint voltam az országúton.

Most már melegem volt, mert kiléptem, amennyire lehetett, de aztán megálltam, és hálás szívvel néztem fel a ködös boltozatra, mert az a gondolat formálódott ki bennem, hogy az emberi élet nyomorúságában, félelmében és sötétségében irányt mutató sok csillag mind-mind ugyanaz a csillag, mint az Idők, Királyok és Pásztorok útmutató betlehemi csillaga.

Mire letalpaltam a hét kilométert, már csak vendéglátó nagybátyám volt ébren, és meglepődve, szinte ijedten nézett rám.

– Valami baj van?

– Nem... nincs... csak elkéstem... a gyertyagyújtásról. Nagy volt a köd...

– Nincs semmi baj, fiam – nevetett –, csak annyi, hogy az órád megállt, a naptárod meg siet. Ma ugyanis szerda van, és holnap lesz Szenteste, és a gyertyagyújtásról már semmiképpen nem késel el...

(1964)

Helytállt minden beosztásban

(Folytatás a 5. oldalról.)

Felesége, Marianna aktívan dolgozó pedagógus, idősebb fia, Richárd villamosmérnök a fővárosban, fiatalabb fia, Szabolcs pedig a szállodaiparban dolgozik Ausztriában. Tehát a feladatok valóban Imrére várnak, de ezt ő cseppet sem bánja. A fa szeretete ugyanis hobbi-jában is megmutatkozik, fatárgyakat készít, melyekre a háztartásban van szükség, egyebek mellett fa virágládákat.

– A fa élve és holtában is nagyon szép, benne van az élete, a múltja, az illatuk alapján pedig megmunkálás közben is fel lehet ismerni, milyen fafajjal dolgozom. Művészkezem nincsen, nem faragok, csupán használati tárgyakat készítek. Szívesen járom az erdőt, kirán-

dulok, és bízom benne, hogy előbb-utóbb nem csak szakmai szemmel, hanem a nyugodt polgár szemével fogom szemlélni az erdő szépségeit. Az olvasási szokásaim mostanában kimerülnek abban, hogy nyom követem a szakma történéseit a világhálón, illetve olyan történelmi könyveket olvasok az előző történelmi korszakokból, melyeket korábban nem lehetett, vagy más megvilágításban juthatott az olvasóhoz. Az igazi olvasás kiragadja az embert a környezetéből, és hirtelen egy másik világban találja magát – ezt szeretem benne.

Horváth Imrének boldog, egészséges nyugdíjas éveket kívánunk!

Steyer Edina

Áprily Lajos:

Menjünk a hóba

Milyen fehér az út. Menjünk a hóba,
hagyd itt ma ezt a sápadt koronát,
amit a villanylámpa-gloriola
munkára hajlő homlokodnak ad.

Levetném én is most egy alkonyatra
a fáradtságom: szürke rabruhám,
s hagynám, simuljon drága égi vatta
éber sebemre altató-puhán.

Ilyenkor, egyszer... szálltunk még a hóba,
tündér karácsony volt, emékezel?
(A csónakunk sosem siklott azóta
boldogság kék partjához oly közel.)

Hó volt a fákon, vagy tündér-kelengye?
Szél járt felettünk, vagy varázs-fogat?
S havasra vittek, vagy a végtelenbe
a párás, zuzmarás mokány-lovak?

Fenn házikó várt – mint a Grimm-mesében –
és pattogó tűz és arany tea,
s hórengetegben nagyra nyílt sötéten
bennünk egy vérvörös ázálea...

Azért – fehér az út – menjünk a hóba,
fogadd el azt a fényes koronát,
amit a pelyhek csillagzuhogója
a múltba fordult homlokodnak ad.

ZALA

ERDŐ

A Zalaerdő Zrt.
dolgozóinak lapja

● Szerkesztőbizottság: Baráth László, Bodor György, Fűrné Kinsztler Anita, Fűr Tamás, Hopp Tamás, Horváth Ferenc (ny. term. ig.), Illés György, Kovács Ferenc (term. ig.), Kreiner Roland, Pálincás Ákos, Pintér Csaba, Steyer Edina, Tihanyi Gyula. ● Felelős szerkesztő: Kovács Ferenc (term. ig.) ● Kiadja: ZALA-LAP Könyv- és Lapkiadó Kft. ● Felelős kiadó: Lukácsffy Dénes ügyvezető ● Nyomtatás: Gura Nyomda Bt. ● Felelős vezető: Gura Béla